

Metodický pokyn k § 1 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov k povinnosti používať na evidenciu tržieb elektronickú registračnú pokladnicu pri pokračovaní v živnosti po úmrtí podnikateľa

1. oddiel Všeobecné ustanovenia upravujúce pokračovanie v živnosti po úmrtí podnikateľa podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 289/2008 Z. z. sa vzťahuje na fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá na základe oprávnenia na podnikanie podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka predáva tovar alebo poskytuje službu uvedenú v prílohe č. 1 (ďalej len „podnikateľ“), pričom prijíma tržbu v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami, nahrádzajúcimi hotovosť. Podnikateľom je v súlade s § 2 ods. 2 písm. b) Obchodného zákonníka osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia.

Podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „živnostenský zákon“) živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, **vo vlastnom mene**, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom. Osobitne je podnikanie upravené v prípade, ak podnikateľ zomrie a v živnosti pokračuje iná osoba.

Živnostenský zákon upravuje v § 13 ods. 1 až 4 povinnosti a práva osôb, ktoré sú oprávnené pokračovať v živnosti po úmrtí fyzickej osoby (živnostníka) do skončenia konania o prejednaní dedičstva a v § 13 ods. 5 až 7 povinnosti osôb, ktoré pokračujú v živnosti po skončení konania o dedičstve.

1.1 Podnikanie do skončenia konania o dedičstve

Podľa § 13 ods. 1 živnostenského zákona, ak fyzická osoba (živnostník) zomrie, môžu v živnosti pokračovať až do skončenia konania o prejednaní dedičstva

- a) dedičia zo zákona [§ 473 až 475a Občianskeho zákonníka], ak niet dedičov zo závetu,
 - b) dedičia zo závetu [§ 476 až 480 Občianskeho zákonníka] a pozostalý manžel, aj keď nie je dedičom, ak je spoluvlastníkom majetku používaného na prevádzkovanie živnosti,
 - c) pozostalý manžel spĺňajúci podmienku uvedenú v písmene b), ak v živnosti nepokračujú dedičia,
 - d) správca dedičstva [§ 175e ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)], ak ho ustanovil súd,
- (ďalej „osoba pokračujúca v živnosti“).

Osoby uvedené v § 13 ods. 1 písm. a) až c) živnostenského zákona sú v súlade s ods. 2 uvedeného ustanovenia povinné oznámiť živnostenskému úradu pokračovanie v živnosti v lehote jedného mesiaca od úmrtia podnikateľa.

Správca dedičstva [§ 13 ods. 1 písm. d) živnostenského zákona], ktorého súd ustanovil z okruhu dedičov alebo osôb blízkych porúčiteľovi, notár alebo osoba, ktorá má skúsenosti s vedením podniku, ak je predmetom dedenia podnik, ustanovený súdom za správcu dedičstva, je povinný podľa § 13 ods. 2 živnostenského zákona oznámiť živnostenskému úradu pokračovanie v živnosti do jedného mesiaca od ustanovenia do funkcie.

V prípade, ak osoba pokračujúca v živnosti podľa § 13 ods. 1 písm. a) až c) živnostenského zákona nesplní všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti podľa § 6 a osobitné podmienky § 7 ods. 1 a 2 živnostenského zákona alebo ak správca dedičstva nesplní podmienky podľa § 7 ods. 1 a 2 uvedeného zákona, musí podľa § 13 ods. 3 a 4 živnostenského zákona bez meškania ustanoviť zodpovedného zástupcu. **Všeobecnými podmienkami** prevádzkovania živnosti sú podľa § 6 živnostenského zákona dosiahnutie veku 18 rokov, spôsobilosť na právne úkony a bezúhonnosť, ak zákon neustanovuje inak; **osobitnými podmienkami** prevádzkovania živnosti sú podľa § 7 ods. 1 a 2 odborná alebo iná spôsobilosť podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov, ak ju tento zákon vyžaduje, pričom u právnickej osoby ich musí spĺňať jej zodpovedný zástupca, ak živnostenský zákon neustanovuje inak.

Na základe oznámenia o pokračovaní v živnosti okresný úrad, odbor živnostenského podnikania v úradnom zázname uvedie osobu, ktorá pokračuje v živnosti pod obchodným menom a identifikačným číslom organizácie (ďalej len „IČO“) zosnulého podnikateľa. Vydaný úradný záznam slúži na preukázanie skutočnosti, že uvedená osoba pokračuje v živnosti po úmrtí podnikateľa (ďalej len „úradný záznam o pokračovaní v živnosti“).

1.2 Podnikanie po skončení konania o dedičstve

Prejednanie dedičstva je v súlade s § 175s ods. 1 OSP skončené buď nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o dedičstve [§ 175p a 175q OSP] alebo vydaním osvedčenia o dedičstve, ktoré nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve [§ 175zca ods. 4 OSP] (ďalej len „uznesenie o dedičstve“).

Živnostenský zákon osobitne upravuje v § 13 ods. 5 práva a povinnosti dedičov, ktorí nadobudli majetkový podiel používaný na prevádzkovaní živnosti, v § 13 ods. 6 práva a povinnosti pozostalého manžela, ktorý bol spoluvlastníkom majetku používaného na podnikanie alebo ktorý majetok alebo podiel na ňom nadobudol dedičstvom a v § 13 ods. 7 práva a povinnosti pozostalého manžela, ktorý je podnikateľom.

Z ustanovenia § 13 ods. 5 živnostenského zákona vyplýva, že po skončení konania o dedičstve môžu pokračovať v živnosti osoby uvedené v odseku 1 písm. a) až c), ak nadobudli majetkový podiel používaný na prevádzkovanie živnosti za podmienky, že spĺňajú všeobecné a osobitné podmienky prevádzkovania živnosti podľa § 6 a § 7 ods. 1 a 2 živnostenského zákona. Pokračovanie v živnosti sú tieto osoby povinné oznámiť živnostenskému úradu do jedného mesiaca od skončenia konania o dedičstve.

Okresný úrad, odbor živnostenského podnikania vydá na základe oznámenia podľa § 13 ods. 5 živnostenského zákona úradný záznam, ktorým autorizuje skutočnosť, že právny nástupca sa stal na základe osvedčenia o dedičstve osobou oprávnenou na vykonávanie živnostenského oprávnenia poručiteľa (ďalej len „**autORIZAČNÁ DOLŽKA**“). **V autORIZAČNEJ DOLŽKE SA AKO OBCHODNÉ MENO UVEDIE „MENO PORUČITEĽA (ZOSNULÉHO) – MENO DEDIČA, KTORÝ POKRAČUJE V ŽIVNOSTI – PRÁVNY NÁSTUPCA“, PRÍČOM OSTATNÉ ÚDAJE (VRÁTANE IČO PORUČITEĽA) UVEDENÉ V ŽIVNOSTENSKOM OPRÁVNENÍ ZOSNULÉHO PODNIKATEĽA SA NEMENIA.**

Ak osoby uvedené v § 13 ods. 1 písm. a) až c) živnostenského zákona nezískajú do šiestich mesiacov od skončenia konania o dedičstve vlastné živnostenské oprávnenie, nemôžu živnosť ďalej prevádzkovať [§ 13 ods. 5 tretia veta živnostenského zákona].

Pozostalý manžel, ktorý bol spoluvlastníkom majetku používaného na podnikanie alebo ktorý tento majetok alebo podiel na ňom nadobudol dedičstvom, môže podľa § 13 ods. 6 živnostenského

zákona pokračovať v živnosti po zosnulom manželovi na základe **autorizačnej doložky bez časového obmedzenia**. Pokiaľ je aj pozostalý manžel podnikateľom, oznámi podľa § 13 ods. 7 živnostenského zákona okresnému úradu, odboru živnostenského podnikania obchodného meno, pod ktorým bude podnikat', ako aj ďalšie údaje podľa § 45 živnostenského zákona, potrebné na vydanie **nového osvedčenia o živnostenskom oprávnení**.

2. oddiel Postupy osôb pokračujúcich v živnosti po úmrtí podnikateľa v nadväznosti na zákon č. 289/2008 Z. z.

2.1 Pokračovanie v živnosti po úmrtí podnikateľa, ktorý nebol registrovaný pre DPH

Zákon č. 289/2008 Z. z. neupravuje postup osôb pokračujúcich v živnosti v prípade úmrtia podnikateľa. Osoby, ktoré podnikajú po úmrtí podnikateľa v súlade s § 13 živnostenského zákona, budú v nadväznosti na Občiansky zákonník a živnostenský zákon postupovať nasledovne:

2.1.1 Podnikanie do skončenia konania o dedičstve

Ak po úmrtí podnikateľa, ktorý nebol registrovaný pre DPH, podniká do skončenia konania o dedičstve osoba pokračujúca v živnosti, nedochádza ku zmene obchodného mena a ani iných identifikačných údajov podnikateľa (vrátane IČO). Zákon č. 289/2008 Z. z. neukladá povinnosť osobe pokračujúcej v živnosti oznámiť daňovému úradu skutočnosť, že pokračuje v živnosti po zosnulom podnikateľovi; túto skutočnosť preukazuje napr. pri kontrole dodržiavania ustanovení zákona č. 289/2008 Z. z. DÚ, CÚ, FR SR alebo KÚ FS úradným záznamom o pokračovaní v živnosti.

Príklad 1

Podnikateľ, ktorý nebol registrovaný pre DPH, poskytoval masérske služby v masážnom salóne [Príloha č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. - kód 96.04 Služby týkajúce sa telesnej pohody] spolu s dvomi zamestnancami. Po úmrtí podnikateľa pokračuje podľa § 13 ods. 1 živnostenského zákona v živnosti syn zosnulého podnikateľa.

Napriek tomu, že v podnikaní pokračuje syn, úradný záznam o pokračovaní v živnosti nedeclaruje zmenu údajov podľa § 7 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona č. 289/2008 Z. z., ktorú by bol syn povinný zapísať do knihy ERP [§ 13 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z.] a preto nie je ani dôvod na predloženie knihy ERP daňovému úradu za účelom vykonania zmien v jeho evidencii [§ 13 ods. 3 zákona č. 289/2008 Z. z.].

Syn nie je povinný zabezpečiť ani výmenu fiskálnej pamäte servisnou organizáciou [§ 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 289/2008 Z. z.], keďže nedošlo ku zmene údajov v nej zaznamenaných [§ 4 ods. 4 písm. a) zákona č. 289/2008 Z. z.].

Pri kontrole dodržiavania ustanovení zákona č. 289/2008 Z. z. syn preukazuje skutočnosť, že pokračuje v živnosti po úmrtí podnikateľa až do skončenia konania o dedičstve úradným záznamom o pokračovaní v živnosti.

2.1.2 Podnikanie po skončení konania o dedičstve

2.1.2.1 Podnikanie do šiestich mesiacov od skončenia konania o dedičstve

Na základe právoplatného uznesenia o dedičstve dochádza k univerzálnej sukcesii, tzn. že na dediča ako právneho nástupcu prechádzajú všetky práva a povinnosti zosnulého podnikateľa vrátane práv a povinností súvisiacich s používaním ERP registrovanej na zosnulého; súčasne dochádza ku zmene vlastníka majetku používaného na prevádzkovanie živnosti, tzn. aj ku zmene vlastníka ERP.

Dedič v postavení právneho nástupcu zosnulého podľa § 14 z dôvodu zmeny vlastníka ERP zabezpečí ukončenie prevádzky ERP registrovanej na zosnulého podnikateľa podľa § 15 ods. 1 a 3 zákona č. 289/2008 Z. z. a podľa ods. 2 oznámi miestne príslušnému daňovému úradu zosnulého podnikateľa ukončenie prevádzky ERP registrovanej na zosnulého podnikateľa. Napriek tomu, že lehota pre daný úkon nie je v zákone č. 289/2008 Z. z. pre dediča stanovená, dedič by mal zabezpečiť ukončenie prevádzky bezodkladne, aby mohol požiadať o pridelenie DKP podľa § 7 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. V knihe ERP uvedie obchodné meno podľa autorizačnej doložky (Pozri časť 1.2 tohto metodického pokynu). Servisná organizácia uvedie ERP do prevádzky podľa § 7 ods. 4 a 5 zákona č. 289/2008 Z. z.

Ak osoba pokračujúca v živnosti nezíska do šiestich mesiacov od skončenia konania o dedičstve vlastné živnostenské oprávnenie, nemôže podľa § 13 ods. 5 živnostenského zákona ďalej podnikat' a musí podľa § 15 zákona č. 289/2008 Z. z. ukončiť prevádzku ERP.

Príklad 2

Podnikateľka, ktorá nebola registrovaná pre DPH, bola vlastníčkou obchodu, v ktorom predávala textilný tovar. Dcéra, ktorá v apríli 2014 nadobudla na základe osvedčenia o dedičstve majetkový podiel (vrátane ERP), bude pokračovať v podnikaní po zosnulej matke. Uvedenú skutočnosť deklaruje autorizačnou doložkou.

Keďže došlo ku zmene vlastníčky ERP, dcéra ako právny nástupca zosnulej podnikateľky zabezpečí ukončenie prevádzky ERP registrovanej na matku.

Servisná organizácia (ďalej len „SO“) na požiadanie dedičky

- *vyberie fiskálnu pamäť (ďalej len „FP“) z ERP,*
- *odstráni DKP,*
- *potvrdí ukončenie prevádzky v knihe ERP.*

Dcéra zosnulej podnikateľky:

- *prevezme FP a dátové médium (ďalej len „DM“), na ktoré SO uložila údaje z FP a potvrdí ich prevzatie v knihe ERP,*
- *oznámi ukončenie prevádzky ERP miestne príslušnému daňovému úradu zosnulej podnikateľky, ktorý zruší daňový kód ERP (ďalej len „DKP“),*
- *zabezpečí uchovanie obsahu FP a DM do uplynutia lehoty na zánik práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane zosnulej podnikateľke podľa § 69 daňového poriadku.*

Následne dcéra zosnulej podnikateľky ako nová vlastníčka ERP:

- *v knihe ERP v časti Identifikačné údaje v súlade s autorizačnou doložkou ako obchodné meno uvedie: „meno matky – svoje meno – právny nástupca“, pričom IČO a ostatné identifikačné údaje podľa živnostenského oprávnenia zosnulej podnikateľky,*
- *požiadá miestne príslušný daňový úrad poručiťelky o pridelenie DKP podľa § 7 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z.,*
- *požiadá SO o uvedenie ERP do prevádzky [§ 7 ods. 4 a 5 zákona č. 289/2008 Z. z.].*

Príklad 3

Dcéra zosnulej podnikateľky, ktorá nebola registrovaná pre DPH, sa po štyroch mesiacoch od právoplatnosti osvedčenia o dedičstve rozhodla, že nebude pokračovať v podnikaní po zosnulej matke.

V súlade s § 15 zákona č. 289/2008 Z. z. zabezpečí ukončenie prevádzky ERP, ktorú má registrovanú na seba [Pozri príklad 2]:

- *požiadá SO o ukončenie prevádzky ERP; SO vyberie FP z ERP, odstráni DKP a potvrdí*

ukončenie prevádzky v knihe ERP,

- *prevezme FP a DM, na ktoré SO uložila údaje z FP a potvrdí ich prevzatie v knihe ERP,*
- *do 3 pracovných dní nasledujúcich po ukončení prevádzky ERP oznámi ukončenie prevádzky ERP miestne príslušnému daňovému úradu zosnulej podnikateľky (matky), ktorý zruší DKP,*
- *zabezpečí uchovanie obsahu FP a DM do uplynutia lehoty na zánik práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane za obdobie svojho podnikania podľa § 69 daňového poriadku.*

2.1.2.2 Podnikanie na základe vlastného živnostenského oprávnenia

Pokiaľ osoba podľa § 13 ods. 1 písm. a) až c) živnostenského zákona získa do šiestich mesiacov od skončenia konania o dedičstve vlastné živnostenské oprávnenie, v knihe ERP uvedie identifikačné údaje o podnikateľovi v súlade so svojim živnostenským oprávnením a požiada servisnú organizáciu o výmenu fiskálnej pamäte [§ 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 289/2008 Z. z.], lebo došlo ku zmene údajov uvedených v § 4 ods. 4 písm. a) zákona č. 289/2008 Z. z. Do 30 dní od nadobudnutia oprávnenia prevádzkovať živnosť oznámi v súlade s § 13 ods. 3 zákona č. 289/2008 Z. z. miestne príslušnému daňovému úradu podľa svojho trvalého pobytu zmenu údajov uvedených v § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 289/2008 Z. z. za účelom vykonania zmien týchto údajov v evidencii daňového úradu.

Poznámka č. 1

V danom prípade podnikateľ nepostupuje podľa § 67 ods. 9 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej „daňový poriadok“) v nadväznosti na § 49 ods. 1 živnostenského zákona, ale podľa § 13 ods. 3 zákona č. 289/2008 Z. z. Daňový úrad potvrdzuje zmenu údajov v knihe ERP, preto nemožno túto povinnosť splniť na jednotnom kontaktnom mieste [§ 67 ods. 11 daňového poriadku].

Ak je pre dediča miestne príslušným iný daňový úrad ako daňový úrad zosnulého podnikateľa, daňový kód ERP sa podľa § 7 ods. 3 druhej vety zákona č. 289/2008 Z. z. nemení.

Poznámka č. 2

Dedič používa DKP, ktorý prideliť miestne príslušný daňový úrad zosnulého podnikateľa pri registrácii ERP nadobudnutej dedením (viď. časť 2.1.2.1 tohto metodického pokynu).

2.1.2.3 Podnikanie pozostalým manželom, ak pozostalý manžel je vlastníkom alebo spoluvlastníkom zdedeného majetku

Dedič (manžel), ktorý nadobudol na základe uznesenia o dedičstve podiel na majetku alebo majetok používaný na prevádzkovanie živnosti vrátane ERP, ako právny nástupca zosnulého podnikateľa podľa § 14 z dôvodu zmeny vlastníka ERP zabezpečí podľa § 15 ods. 1 a 3 zákona č. 289/2008 Z. z. ukončenie prevádzky ERP registrovanej na zosnulého podnikateľa; podľa § 15 ods. 2 oznámi miestne príslušnému daňovému úradu zosnulého podnikateľa ukončenie prevádzky ERP registrovanej na zosnulého manžela. Napriek tomu, že lehota pre daný úkon nie je v zákone č. 289/2008 Z. z. pre dediča stanovená, dedič by mal zabezpečiť ukončenie prevádzky ERP bezodkladne, aby mohol požiadať o pridelenie DKP podľa § 7 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z.

Dedič (manžel) ako nový vlastník ERP v knihe ERP v časti Identifikačné údaje v súlade s autorizačnou doložkou ako obchodné meno uvedie: „meno zosnulého manžela – svoje meno – právny nástupca“, pričom ostatné údaje vrátane IČO, uvedené v živnostenskom oprávnení zosnulého podnikateľa, zostávajú bezo zmeny. Ďalej požiada miestne príslušný daňový úrad zosnulého podnikateľa (manželky) o pridelenie DKP podľa § 7 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. Servisná organizácia uvedie ERP do prevádzky podľa § 7 ods. 4 a 5 zákona č. 289/2008 Z. z.

Príklad 4

Podnikateľka, ktorá nebola registrovaná pre DPH, bola spoluvlastníčkou bufetu (kód 56.10.1 Jedálne). Manžel, ktorý nadobudol na základe osvedčenia o dedičstve majetkový podiel (vrátane ERP), bude pokračovať v podnikaní po zosnulej manželke. Uvedenú skutočnosť deklaruje autorizačnou doložkou. Nakoľko došlo ku zmene vlastníka ERP, manžel ako právny nástupca zosnulej podnikateľky zabezpečí ukončenie prevádzky ERP registrovanej na manželku.

Servisná organizácia na požiadanie manžela - dediča

- vyberie FP z ERP,
- odstráni DKP,
- potvrdí ukončenie prevádzky v knihe ERP.

Manžel – dedič:

- prevezme FP a DM, na ktoré SO uložila údaje z FP a potvrdí ich prevzatie v knihe ERP,
- oznámi ukončenie prevádzky ERP miestne príslušnému daňovému úradu zosnulej podnikateľky, ktorý zruší DKP,
- zabezpečí uchovanie obsahu FP a DM do uplynutia lehoty na zánik práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane zosnulej podnikateľke podľa § 69 daňového poriadku.

Následne manžel – dedič ako nový vlastník ERP:

- v knihe ERP v časti Identifikačné údaje ako obchodné meno v súlade s autorizačnou doložkou uvedie: „meno manželky – svoje meno – právny nástupca“, pričom IČO a ostatné identifikačné uvádza podľa živnostenského oprávnenia manželky,
- požiada miestne príslušný daňový úrad zosnulej manželky o pridelenie DKP podľa § 7 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z.,
- požiada servisnú organizáciu o uvedenie ERP do prevádzky [§ 7 ods. 4 a 5 zákona č. 289/2008 Z. z.].

2.1.2.4 Podnikanie pozostalým manželom, ak pozostalý manžel je podnikateľom

Ak je pozostalý manžel podnikateľom, po skončení konania o dedičstve pokračuje v živnosti na základe nového **osvedčenia o živnostenskom oprávnení**.

Dedič (druhý z manželov) ako právny nástupca zosnulého podnikateľa zabezpečí ukončenie prevádzky ERP registrovanej na zosnulého podnikateľa, pričom sa uplatní postup podľa časti 2.1.2.3 tohto metodického pokynu.

Pozostalý manžel v knihe ERP zaznamená identifikačné údaje v súlade s novým osvedčením a požiada miestne príslušný daňový úrad podľa svojho trvalého bydliska o pridelenie DKP podľa § 7 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. Servisná organizácia uvedie ERP do prevádzky podľa § 7 ods. 4 a 5 zákona č. 289/2008 Z. z.

Príklad 5

Podnikateľ, ktorý nebol registrovaný pre DPH, prevádzkoval bufet (kód 56.10.1 Jedálne). Po jeho smrti manželka, kaderníčka (kód 96.02 Kadernícke a kozmetické služby) oznámila živnostenskému úradu obchodné, meno, pod ktorým bude pokračovať živnosti, ako aj ostatné údaje podľa § 45 živnostenského zákona.

Keďže došlo ku zmene vlastníka ERP, manželka ako právny nástupca zosnulého podnikateľa zabezpečí ukončenie prevádzky ERP registrovanej na manžela:

- *požiada servisnú organizáciu o vybratie FP z ERP a odstránenie DKP,*
- *prevezme FP a DM, na ktoré SO uložila údaje z FP a potvrdí ich prevzatie v knihe ERP,*
- *oznámí ukončenie prevádzky ERP miestne príslušnému daňovému úradu zosnulého podnikateľa, ktorý zruší DKP,*
- *zabezpečí uchovanie obsahu FP a DM do uplynutia lehoty na zánik práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane podľa § 69 daňového poriadku zosnulému podnikateľovi.*

Následne manželka zosnulého podnikateľa ako nový vlastník ERP:

- *v knihe ERP uvedie identifikačné údaje v súlade s novým osvedčením vydaným okresným úradom, odborom živnostenského podnikania,*
- *požiada miestne príslušný daňový úrad o pridelenie DKP podľa § 7 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z.,*
- *požiada servisnú organizáciu o uvedenie ERP do prevádzky [§ 7 ods. 4 a 5 zákona č. 289/2008 Z. z.].*

2.2. Pokročovanie v živnosti po úmrtí podnikateľa - platiteľa DPH

2.2.1 Podnikanie do skončenia konania o dedičstve

Ak zosnulý podnikateľ bol platiteľom DPH, postup uvedený v časti 2.1.1 tohto metodického pokynu sa s ohľadom na osobitnú úpravu v zákone č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 222/2004 Z. z.“) neuplatní.

Podľa § 83 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. fyzická osoba, ktorá pokračuje v živnosti po úmrtí platiteľa DPH, je povinná najneskôr do 15 dní odo dňa úmrtia platiteľa DPH požiadať príslušný daňový úrad poručiteľa, aby vyznačil v osvedčení o registrácii pre daň zomrelého platiteľa DPH dodatok, v ktorom uvedie **meno, priezvisko a bydlisko osoby** pokračujúcej v živnosti. Táto osoba sa v čase od úmrtia poručiteľa do skončenia konania o dedičstve považuje za platiteľa DPH. Osvedčenie o registrácii pre daň s vyznačením dodatku je platné do konca zdaňovacieho obdobia, v ktorom sa skončí konanie o dedičstve.

Osoba pokračujúca v živnosti je povinná podľa § 83 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. vo všetkých faktúrach vyhotovených do skončenia posledného zdaňovacieho obdobia uvádzať svoje meno, priezvisko a miesto podnikania. Povinnosťou osoby pokračujúcej v živnosti preto je aj vo faktúrach vyhotovených podľa § 74 ods. 3 zákona č. 222/2004 Z. z. uvádzať **svoje meno, priezvisko a miesto podnikania**, keďže na ňu dočasne prechádzajú práva a povinnosti zosnulého platiteľa DPH, a to odo dňa jeho úmrtia až do dňa, v ktorom sa skončí konanie o dedičstve.

Ak osoba pokračujúca v živnosti je zároveň platiteľom DPH, môže byť miestna príslušnosť daňového úradu poručiteľa a osoby pokračujúcej v živnosti iná. V pozícii osoby, ktorá pokračuje v živnosti po úmrtí platiteľa DPH, má osoba pokračujúca v živnosti práva a povinnosti ako platiteľ DPH s **IČ DPH poručiteľa**, a to u miestne príslušného daňového úradu poručiteľa.

Nadväzne na zmenu identifikačných údajov o podnikateľovi osoba pokračujúca v živnosti podľa § 3 zákona č. 289/2008 Z. z. zapíše v súlade s dodatkom vyznačeným v osvedčení o registrácii pre DPH zosnulého podnikateľa a § 83 ods. 2 zákona o DPH v knihe ERP svoje meno, priezvisko, bydlisko/miesto podnikania a predloží do 30 dní od vyznačenia dodatku v osvedčení o registrácii pre DPH zosnulého platiteľa DPH knihu ERP miestne príslušnému daňovému úradu poručiteľa za účelom vykonania zmien týchto údajov v evidencii daňového úradu a potvrdenia tejto zmeny daňovým úradom v knihe ERP. Servisná organizácia v súlade s § 11 ods. 1 písm. c) vymení fiskálnu pamäť, nakoľko došlo ku zmene identifikačných údajov o podnikateľovi [§ 4 ods. 4 písm. a) tretí bod zákona č. 289/2008 Z. z.].

Príklad 6

Platiteľ DPH, ktorý poskytoval na základe živnostenského oprávnenia fotografické služby (kód 74.20 Fotografické činnosti), zomrel. Osobou oprávnenou pokračovať v živnosti po poručiťovi v zmysle § 13 ods. 1 živnostenského zákona sú 3 osoby (2 maloleté deti a manželka poručiťovi). Okresný súd ustanovil za správcu dedičstva manželku zosnulého podnikateľa. Na správcu dedičstva, ktorý pokračuje v zmysle cit. ustanovenia živnostenského zákona v živnosti po poručiťovi sa vzťahujú ustanovenia § 83 ods. 1 a 2 zákona č. 222/2004 Z. z.

Manželka poručiťovi ako správkynia dedičstva požiadala v lehote stanovenej v zákone č. 222/2004 Z. z. mieste príslušný daňový úrad poručiťovi, aby v osvedčení o registrácii zosnulého platiteľa DPH vyznačil dodatok s jej menom, priezviskom a bydliskom.

Nadväzne na zmenu identifikačných údajov o podnikateľovi [§ 7 ods. 1 písm. a) prvý bod zákona č. 289/2008 Z. z.] správkynia dedičstva ako osoba pokračujúca v živnosti v knihe ERP uvedie svoje meno, priezvisko, bydlisko/miesto podnikania, zabezpečí výmenu fiskálnej pamäte servisnou organizáciou v súlade s § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 289/2008 Z. z., keďže došlo ku zmene údajov podľa § 4 ods. 4 písm. a) tretieho bodu tohto zákona. V lehote do 30 dní od vyznačenia dodatku v osvedčení o registrácii pre DPH predloží miestne príslušnému daňovému úradu zosnulého platiteľa DPH podľa § 13 ods. 3 zákona č. 289/2008 Z. z. knihu ERP za účelom vykonania zmien v evidencii daňového úradu a ich potvrdenia daňovým úradom v knihe ERP.

2.2.2 Podnikanie po skončení konania o dedičstve

Dedič, ktorý je platiteľom DPH alebo sa stane platiteľom DPH ku dňu nadobudnutia majetku dedičstvom v zmysle § 83 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. a bude pokračovať v živnosti po úmrtí podnikateľa – platiteľa DPH po skončení konania o dedičstve, postupuje primerane podľa časti 2.1.2 tohto metodického pokynu. Identifikačné údaje o podnikateľovi [§ 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 289/2008 Z. z.] uvedie v súlade s osvedčením o registrácii pre DPH, ktoré mu vydal daňový úrad.

Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
November 2014